

STRATEGIJA ZA MLADE V OBČINI LJUTOMER 2025-2029

KAZALO

UVOD	3
TEORETSKI OKVIR	3
OPREDELITEV OSNOVNIH POJMOV	3
MLADI IN LOKALNA SKUPNOST	5
ZAKONODAJNA UREDITEV MLADINSKEGA SEKTORJA	6
STRATEŠKO UREJANJE PODROČJA MLADINE V OBČINI LJUTOMER	6
STATISTIKA NA PODROČJU MLADINE V OBČINI LJUTOMER	7
MLADINSKE STRUKTURE	7
UGOTAVLJANJE POTREB MLADIH	10
IZSLEDKI IZ SREČANJ Z MLADIMI	10
IZSLEDKI FOKUSNIH SKUPIN	11
REZULTATI CHECK LISTE	15
PREDLOG UKREPOV ZA MLADE	17
1. ZAPOSLOVANJE	17
KARIERNI SEJEM ZA MLADE	18
COWORKING PISARNA	18
2. IZOBRAŽEVANJE	18
SOFINANCIRANJE KADROVSKIH ŠTIPENDIJ ZA DEFICITARNE POKLICE	18
3. STANOVANJSKE RAZMERE	19
SUBVENCIONIRANJE NAJEMNIN MLADIM	19
4. ZDRAVJE, ŠPORT IN PROSTI ČAS	19
POSTAVITEV PITNIKOV (LAHKO KORISTIJO VSE STAROSTNE SKUPINE)	19
5. SOCIALNA VARNOST	19
SOFINANCIRANJE PRIDOBITVE VOZNIŠKEGA IZPITA B KATEGORIJE ZA MLADE, KI SO SOCIALNO OGROŽENI	19
6. DRUŽBENO ANGAŽIRANJE	20
IZBIRA NAJ MLADEGA PROSTOVOLJCA V OBČINI LJUTOMER	20
7. MOBILNOST	20
VZPOSTAVITEV DODATNIH KOLESARSKIH POTI	20
8. INFORMIRANJE MLADIH	20
POSODOBITEV OBČINSKE SPLETNE STRANI IN INFORMIRANJA O OBSTOJEČIH AKTIVNOSTI (LAHKO KORISTIJO VSE STAROSTNE SKUPINE)	21
ZAKLJUČEK	21

UVOD

Mladinski svet Ljutomer je v sodelovanju z Občino Ljutomer pripravil dolgoročno strategijo za mlade, ki bo začrtala delovanje Občine na vseh področjih, ki so za mlade najbolj pomembna. Namen strategije je vzpostaviti dolgoročno sistemsko podporno okolje za kvaliteten razvoj mladinske dejavnosti in omogočiti mladim kvalitetnejše življenje, zaradi česar se bodo mladi pogostejše odločali, da ostajajo in se vračajo v občino Ljutomer ter lažje osamosvajali in aktivneje udeleževali. Pomembno se je namreč zavedati, da so določene demografske statistike in trendi zaskrbiljujoči, zato je smiselno, da se sistematično deluje na za mlade ključnih življenjskih področjih ter se s tem zagotovi, da so pogoji za življenje mladih v občini Ljutomer primerni in spodbudni. Zato se v pričujoči strategiji nagovarja vse raznolike mlade in opredeljuje ukrepe za vse različne skupine mladih.

S strategijo se ustrežno določijo konkretna področja razvoja občine, ki bodo omogočila mladim kvaliteten življenje v občini Ljutomer, opredeli se vsebina in nosilci ukrepov ter leto uveljavitve.

Izrazi, zapisani v moški slovnični obliki, so uporabljeni kot nevtralni za moško in žensko slovnično obliko.

TEORETSKI OKVIR

Opredelitev osnovnih pojmov

Področje mladine v občini Ljutomer opredeljujejo spodaj navedeni temeljni pojmi, ki so oblikovani na podlagi Zakona o javnem interesu v mladinskem sektorju:

»**Mladi**« so mladostniki in mlade odrasle osebe obeh spolov, stari od 15 do dopolnjenih 29 let, ki v našem primeru živijo oziroma imajo stalno prebivališče v občini.

»**Mladinski sektor**« so področja, na katerih v občini poteka proces oblikovanja in uresničevanja mladinskih politik in mladinskega dela, in sicer:

- o avtonomija mladih,
- o neformalno učenje in usposabljanje ter večanje kompetenc mladih,
- o dostop mladih do trga delovne sile in razvoj podjetnosti mladih,
- o skrb za mlade z manj priložnostmi v družbi,
- o prostovoljstvo, solidarnost in medgeneracijsko sodelovanje mladih,
- o mobilnost mladih in mednarodno povezovanje,
- o zdrav način življenja in preprečevanje različnih oblik odvisnosti mladih,
- o dostop mladih do kulturnih dobrin in spodbujanje ustvarjalnosti ter inovativnosti mladih in
- o sodelovanje mladih pri upravljanju javnih zadev v družbi.

»**Mladinsko delo**« je organizirana in ciljno usmerjena oblika delovanja mladih in za mlade, v okviru katere mladi na podlagi lastnih prizadevanj prispevajo k lastnemu vključevanju v

družbo, krepijo svoje kompetence ter prispevajo k razvoju skupnosti. Izvajanje različnih oblik mladinskega dela temelji na prostovoljnem sodelovanju mladih ne glede na njihove interesne, kulturne, nazorske ali politične usmeritve.

»**Mladinska politika**« je usklajen nabor ukrepov različnih sektorskih javnih politik z namenom spodbujanja in lajšanja integracije mladih v ekonomsko, kulturno in politično življenje skupnosti in ustreznih podpornih mehanizmov za razvoj mladinskega dela ter delovanja mladinskih organizacij, ki poteka v sodelovanju z avtonomnimi in demokratičnimi reprezentativnimi predstavniki mladinskih organizacij ter strokovnimi in drugimi organizacijami.

»**Organizacija v mladinskem sektorju**« je subjekt, ki deluje v mladinskem sektorju na območju občine, je organizirana kot mladinska organizacija ali organizacija za mlade ali mladinski svet in ima sedež v občini.

»**Mladinska organizacija**« v občini je avtonomno, demokratično, prostovoljno in samostojno združenje mladih, ki ima sedež v občini in s svojim delovanjem na območju občine omogoča mladim pridobivanje načrtnih učnih izkušenj, oblikovanje in izražanje njihovih stališč ter izvajanje dejavnosti v skladu z njihovo interesno, kulturno, nazorsko ali politično usmeritvijo. Organizirana je kot samostojna pravna oseba, in sicer kot društvo ali zveza društev ali kot sestavni del druge pravne osebe, in sicer društva, zveze društev, sindikata ali politične stranke s tem, da ji je v temeljnem aktu te pravne osebe zagotovljena avtonomija delovanja v mladinskem sektorju.

»**Organizacija za mlade**« je neprofitna pravna oseba s sedežem v občini, ki na območju občine izvaja dejavnosti, namenjene tudi uveljavljanju interesov otrok in/ali mladih, vendar teh aktivnosti ne upravljajo, pripravljajo, izvajajo in vrednotijo mladi. Organizirana je kot zavod, ustanova ali zadruga.

»**Mladinski center**« je osrednja organizacija za mlade. Osnovni namen mladinskega centra je neformalna socializacija in vključevanje organizirane in neorganizirane mladine v lokalnem okolju v preventivne, neformalno-izobraževalne, prostovoljne, kulturne, socializacijske, prostočasne in druge animacijske aktivnosti kot tudi omogočanje raznovrstnih mladinskih iniciativ. V njem se izvajajo programi v mladinskem sektorju in mladinsko delo na lokalni ravni.

»**Mladinski svet lokalne skupnosti**« je krovna mladinska organizacija, ki ima sedež v občini in je organizirana v skladu z zakonom, ki opredeljuje mladinske svete. Mladinski svet ima v občini status mladinskega predstavništva. Zastopa interese mladih in mladinskih organizacij pri lokalnih (občinskih) oblasteh in se z njimi dogovarja o aktivnostih, sredstvih ter infrastrukturi, ki bo namenjena mladim. V skladu z Zakonom o mladinskih svetih (ZMS, 6. člen) pravico do podajanja mnenj v vseh zadevah, ki se jih obravnava v občinskih organih in zadevajo mlade.

»**Mladinska infrastruktura**« je fizični prostor (zemljišče ali stavba oziroma del stavbe), ki je na območju občine namenjen predvsem mladim za izvajanje mladinskega dela.

»**Mladinski program**« je skupek mladinskih dejavnosti, ki ga v občini izvaja mladinska organizacija ali organizacija za mlade z namenom doseganja svojega osnovnega poslanstva. Poteka nepretrgoma skozi večji del leta.

Mladi in lokalna skupnost

Zgolj na osnovi ocene realnega položaja mladih v lokalni skupnosti lahko razvijamo in opredelimo potrebne ukrepe. Demografski trendi so jasni in zaskrbljujoči, saj odpirajo mnogo vprašanj, ki niso pomembna zgolj za mlade, ampak za celotno družbo, ki nujno potrebuje spremembe, pred tem pa seveda tudi ustrezne ukrepe, če želimo zagotoviti vsem prebivalcem dostojno življenje. Tukaj gre poleg zagotavljanja pokojninske blagajne in dolgotrajne oskrbe, tudi za položaj mladih, ki bodo tudi dejansko nosili breme demografskih sprememb. Ugotovitve raziskav o osamljenosti, zaskrbljenosti, povečanem stresu in upadu splošnega zadovoljstva mladih z življenjem so izredno zaskrbljujoče. Duševno zdravje je izrednega pomena za zdravje posameznika in družbe kot celote. Družbeni položaj mladih se je v zadnjih letih nekoliko izboljšal, še vedno pa je potrebno mladim, kot eni izmed bolj ranljivih družbenih skupin, nameniti skrb in pomoč za osamosvojitve v svet odraslosti. Med mladimi je še vedno visoka stopnja nestabilnih zaposlitev, ki so nestalne in manj kakovostne oblike zaposlovanja, posledično pa se veča tudi finančna odvisnost mladih od staršev, občutek negotovosti in časovni okvir pri oblikovanju lastne družine in odselitvi od doma. Mladost se zato ne more pojmovati kot obdobje sorazmerno predvidljivega prehoda iz gotovega otroštva v gotovo odraslost s stabilno zaposlitvijo in na novo ustvarjeno družino. Namesto tega se pojavi (vsaj delna) odvisnost od staršev in se pogosto zavleče v štirideseta leta. Takšno stanje ne prinaša pozitivnih učinkov ne mladim, ne družbi. Mladi (pre)dolgo ne postanejo samostojni, se kasneje in manj pogosto odločajo za ustvarjanje lastne družine. Na različnih področjih življenja se kaže, da je tudi epidemija COVID 19 pomembno zaznamovala življenja mladih, njihove občutke, stališča in vedenja (Mladina 2020, 45), kar za mlade še dodatno predstavlja izziv.

Ravno zaradi demografskih sprememb in zmanjševanja odstotka deleža mladih prebivalcev je skrajni čas, da se mladim približamo in skupaj z njimi načrtamo poti in oblikujemo politike, ki bodo vodile v družbo zdravih, uspešnih in zadovoljnih posameznikov ter s tem v trajnostno naravnano družbo, v kateri bo prostor za vse generacije. Na doseganje avtonomije mladih pomembno delujejo dejavniki, kot so izobraževanje, služba, bivalne razmere, njihova informiranost in participacija v različnih institucijah. Žal pa precejšnji delež mladih ni deležen pogojev, ki bi jim omogočali, da bi trdno, odločno in uspešno stopali v odraslost. Zagotavljanje prijaznejšega okolja za mlade je nujen korak na poti do izboljšanja njihovega položaja v skupnosti in posledično vodi do zagotavljanja trajnostnega družbenega razvoja. Kot je zapisano v revidirani Evropski listini o vključevanju mladih v lokalno in regionalno življenje, ki jo je v letu 2003 sprejel Kongres lokalnih in regionalnih skupnosti Evrope, so izmed nosilcev upravljanja z družbo mladim najbližje ravno lokalne oblasti, zato v njihovem življenju in razvoju igrajo pomembno vlogo. Redki primeri dobrih praks sodelovanja mladih v lokalnem okolju z lokalnimi oblastmi dokazujejo, da vseobsegajoče sodelovanje mladih v soustvarjanju družbe občutno krepi kakovost življenja v lokalni skupnosti, medtem ko po drugi strani pomanjkanje ukrepov za izboljšanje položaja mladih povzroča zapuščanje lokalnih območij s strani mladih in posledično izgubo enega izmed ključnih človeških virov, ki trajno zagotavlja razvoj lokalne skupnosti. Šibka finančna podpora mladinske dejavnosti s strani lokalnih skupnosti povzroča velike težave pri vzdrževanju mladinskih struktur, kar mladim še dodatno otežuje aktivno participacijo v lokalni skupnosti.

V tem kontekstu je smiselno mladim zagotavljati okolje, v katerem lahko mladi razvijajo svoje kompetence in veščine ter dosegajo svoje cilje, se razvijajo v avtonomne družbeno odgovorne odrasle ter aktivno sooblikujejo skupnost, v kateri bo kakovostno živelo celotno prebivalstvo. Za doseganje tovrstnega cilja je treba ohraniti in krepiti sodelovanje z mladimi in mladinskimi organizacijami, ki delujejo v občini, hkrati pa razširiti oblikovanje in implementacijo ukrepov različnih sektorskih lokalnih politik z namenom spodbujanja in lajšanja integracije mladih v vse sfere življenja skupnosti. Občina Ljutomer lahko na teh področjih v okviru svojih

pristojnosti pomembno prispeva k izboljšanju položaja mladih v družbi in k njihovem uspešnemu prehajanju v obdobje odraslosti. Pri tem je ključnega pomena sodelovanje mladih pri oblikovanju lokalnih politik. Na ta način so ukrepi prilagojeni realnim potrebam mladih in dosegajo najbolj pozitivne učinke. Lokalna strategija za mlade je pomembna, ker v njej lokalna skupnost prepozna javni interes na področju mladine ter predvidi načine za polno uresničevanje tega javnega interesa v obliki ukrepov. Hkrati pa je strategija orodje mladih, da tekom njene priprave sami sodelujejo pri oblikovanju zanje pomembnih ukrepov. Lokalna strategija za mlade nastane skozi povezovanje ter vključevanje mladih in lokalnih oblasti prek medsebojnih procesov učenja, medgeneracijskega sodelovanja in soodločanja za delovanje in kakovostno življenje vseh.

Zakonodajna ureditev mladinskega sektorja

V slovenski zakonodaji mladinski sektor urejata predvsem dva zakona, in sicer Zakon o javnem interesu v mladinskem sektorju (Uradni list RS, št. 42/10 in 21/18 – ZNOrg – v nadaljevanju tudi ZJIMS) in Zakon o mladinskih svetih (Uradni list RS, št. 70/00, 42/10 in 45/24 – v nadaljevanju tudi ZMS).

Zakon o javnem interesu v mladinskem sektorju (v nadaljevanju: ZJIMS)

Kot določa ZJIMS, so samoupravne lokalne skupnosti, poleg države, nosilke javnega interesa v mladinskem sektorju. Za uresničevanje javnega interesa v mladinskem sektorju so na lokalni ravni pristojni organi samoupravne lokalne skupnosti (6. člen ZJIMS). Pri uresničevanju javnega interesa v mladinskem sektorju morajo država in samoupravne lokalne skupnosti sodelovati z organizacijami v mladinskem sektorju (9. člen ZJIMS). Občina lahko (ZJIMS, 27. člen) mladinsko politiko na lokalni ravni izvaja skladno z lastnimi interesi, potrebami, zmožnostmi in okoliščinami. Pri tem jim ZJIMS ponudi nekaj konkretnih predlogov kot so na primer: ustanovitev delovnega ali posvetovalnega telesa za mladinska vprašanja, finančno podporo programom v mladinskem sektorju in izvajanje drugih ukrepov v mladinskem sektorju v skladu z zakonom. Občina mora poleg tega za sofinanciranje programov v mladinskem sektorju na lokalni ravni smiselno uporabljati določbe ZJIMS (27. člen ZJIMS), ki se nanašajo na sofinanciranje programov v mladinskem sektorju na nacionalni ravni. ZJIMS na tem področju sofinanciranje opredeli predvsem s pripravo javnih pozivov in javnih razpisov na področju mladinskega sektorja, ki se vsebinsko vežejo na področja mladinskega sektorja, ki jih opredeljuje zakon. Posredni načini sofinanciranja mladinskih programov so opredeljeni tudi z zagotavljanjem mladinske infrastrukture in oblikovanjem ustreznih ukrepov za razvoj mladinskega dela in mladinske politike na lokalni ravni.

Strateško urejanje področja mladine v občini Ljutomer

Na področju uresničevanja javnega interesa v mladinskem sektorju je Občina Ljutomer v letu 2014 sprejela Odlok o mladini v občini Ljutomer in Pravilnik o sofinanciranju mladinskih dejavnosti v občini Ljutomer. Občina Ljutomer vsako leto na osnovi le-tega v občinskem proračunu zagotavlja sredstva za mladinske programe in projekte.

Občina Ljutomer ima sprejet tudi Pravilnik o kadrovskem štipendiranju in nagradah študentom v občini Ljutomer (Uradno glasilo slovenskih občin št. 16/2024).

Navedeni odlok in pravilnika sta objavljena na občinski spletni strani. Na spletni strani najdete tudi vlogo za subvencioniranje komunalnega prispevka za mlade in mlade družine: <http://www.obcinaljutomer.si/objave/364>.

Leta 2018 je bila sprejeta prva Strategija za mlade v občini Ljutomer za obdobje 2018-2022, ki je bila pripravljena predvsem na osnovi anketiranja in vprašalnikov z mladinskimi organizacijami in mladimi. Ta je bila pripravljena za obdobje štirih let. Izvajala se je na različnih za mlade pomembnih področjih. Razlog za pripravo nove strategije je kontinuirano nadaljevanje izpolnjevanja nalog na področju uresničevanja javnega interesa v mladinskem sektorju, s celovito ureditvijo položaja mladih v občini. S tem okvirjem se želi doseči tudi dolgoročna podpora mladinskega organiziranja in mladinskega dela v občini ter kontinuirano sodelovanje mladih pri odločanju o zanje pomembnih stvareh v lokalni skupnost za doseganje bolj avtonomnega in kakovostnega prehoda mladih v odraslost. Le s kontinuiranim in načrtnim obravnavanjem mladine lahko Občina Ljutomer zagotavlja boljše sistemske pogoje za doseganje avtonomije mladih, za razvoj mladinskega dela in mladinske politike v občini.

STATISTIKA NA PODROČJU MLADINE V OBČINI LJUTOMER

V občini Ljutomer je 1439 mladih med 15 in 29 letom (Statistični urad, 2025). Mladi predstavljajo 13,14 odstotni delež prebivalstva občine Ljutomer.

V občini Ljutomer ima stalno prebivališče 419 dijakov in 334 študentov. (Statistični urad, 2023/2024)¹.

V letu 2024 je bilo v občini Ljutomer 676 delovno aktivnih mladih prebivalcev². Na spletni strani Zavoda RS za zaposlovanje³ je objavljen podatek, da je bilo septembra 2025 7 % mladih brezposelnih.

MLADINSKE STRUKTURE

Mladinske strukture na območju občine Ljutomer zajemajo mladinsko organiziranje na različnih področjih ter kontinuirano mladinsko dejavnost v različnih obsegi dejavnosti. Dejavnost mladinskih organizacij obsega na primer družbeno kulturne, prostoračasne, športne in glasbene, vzgojno-izobraževalne, strokovne in politično ter civilnodružbeno interesne. Omeniti velja, da je njihova aktivnost zelo raznolika, nekatere delujejo bolj na območju svojega sedeža, druge na lokalnem območju, nekatere pa celo na regionalnem, nacionalnem in mednarodnem nivoju. Vseh športnih in drugih društev, ki v večjem deležu vključujejo mlade, na tem mestu zaradi obsega podatkov ne navajamo, jih pa lahko najdete na spletni strani Občine Ljutomer⁴.

¹ Glej povezavo: <https://stat.si/obcine/sl/Municip/GroupedAll/84>

² Glej povezavo: <https://pxweb.stat.si/SiStatData/pxweb/sl/Data/-/0764621S.PX/table/tableViewLayout2/>

³ Glej povezavo: www.ess.gov.si/partnerji/trg-dela/trg-dela-v-stevilkah/stopnja-registrirane-brezposelnosti/

⁴ Glej povezavo: www.ljutomer.si/objave/49

1. Mladinski svet Ljutomer

Kontakt: 031 212 393 in msljutomer@gmail.com, spletna stran: www.facebook.com/MSLjutomer in www.bit.ly/msljutomer

Kratek opis: Mladinski svet Ljutomer je registriran že več kot 20 let in eden najbolj aktivnih lokalnih mladinskih svetov v Sloveniji. Vključuje prostovoljce in prostovoljke ter pridobiva nove. Vsakoletno se udeleži nacionalne konference o mladinskem sektorju ter sodeluje pri nacionalnem projektu Naj prostovoljec leta ter drugih pomembnih dogodkih. Zaposluje in vlaga v človeške vire, tudi prostovoljce, z izvedbo brezplačnih usposabljanj, srečanj, svetovanj in informiranj ipd. Z vsemi temi oblikami vključevanja pridobijo sodelujoči mladinski delavci ogromno – razširijo si socialne mreže, pridobijo konkretne delovne izkušnje na trgu dela in občutijo širino dela v nevladnem sektorju, opremijo se z zelo širokim spektrom uporabnih znanj kar pomembno dolgoročno prispeva k višji kakovosti življenja. MSL promovira pomen mladinske participacije in mobilnosti mladih ter sodeluje z organizacijami: jim pomaga pri prijavih na javne razpise, spodbuja pri delovanju za promocijo nevladnega sektorja in delo mladih z mladimi. Spodbuja povezovanje in sodelovanje akterjev, ki delujejo na področju mladine, za izboljšanje pogojev življenja in dela v naši lokalni skupnosti ter so pomemben člen med lokalno skupnostjo in mladimi.

MSL izvaja dejavnosti s področja mladinskega sektorja; participacije, aktivnega državljanstva, mladinskega dela in politike na lokalni ravni, vzgoje in izobraževanja, prostočasnih dejavnosti, kulture, sociale, zaposlovanja, mobilnosti, mladinskega organiziranja, zdravja, javnega obveščanja in mednarodnega sodelovanja. Zagotavlja pogoje za delovanje in razvoj interesnih oblik organiziranega združevanja mladih. Organizira posvetovalne sestanke in srečanja ter omogoča sodelovanje mladih pri sprejemanju zakonskih in drugih predpisov, ki vplivajo na življenje in delo mladih v lokalni skupnosti. Opravlja tudi druge naloge za uveljavljanje ter zastopanje interesov mladih in interesov kolektivnih članic. Spodbuja dejavnost mladinskih organizacij, skrbi za informiranje njihovega članstva in širše javnosti o politiki lokalne skupnosti, predvsem na področjih, ki zadevajo mlade, njihovi predstavniki pa so vključeni v različne komisije in odbore.

2. MLADINSKI CENTER PRLEKIJE - POKRAJINSKI CENTER NVO, slovensko nacionalno združenje, delujočo v javnem interesu, socialno podjetje

Kontakt: 02 58 48 033, 02 58 48 034, 031 525 367 in mcp@siol.net, spletna stran: www.facebook.com/McpPcNvo/ in www.klopotec.net

Kratek opis: Mladinski center Prlekije že od leta 1994 skrbi za ranljive ciljne skupine v podravsko-pomurski regiji. Tako že 30-let kontinuirano neprekinjeno deluje na mladinskih, socialno humanitarnih in preventivnih programih z različnimi dejavnostmi, ki so jih skozi leta razvijali in razširili iz lokalnega v regijski in nacionalni pomen. MCP izvaja vsebinsko zelo raznolike, pestre in inovativne projekte. Vzpostavili so prvi regionalni pomurski multimedijско-kulturni center kot nadgradnja javno dostopne e-točke, ukvarjajo se s samooskrbo in dejavnostjo slovenskega podeželja, dejavnostjo na področju vključevanja mladih v civilno zaščito in reševanje, pri čemer v partnerstvu vzpostavljajo enoto reševalnih psov v Pomurju, ukvarjajo se še z multimedijo, kulturo, rekreacijo, razvojem alternativnih oblik turizma in aktivnostjo hostla.

Aktivnosti so prilagojene potrebam mladim in ranljivim ciljnim skupin, pri čemer dejavnosti te skupine tudi soustvarjajo. Skrbijo za kontinuirano strokovno izpopolnjevanje kadra in prostovoljcev, pri čemer se ravna po popolnoma nediskriminatorno in spodbujajo vključenost

vseh. Kontinuirano skrbijo za enake možnosti obeh spolov in vseh ljudi, ne glede na ostale lastnosti, ki jih opisujejo. Skozi obstoječe programe in projektne - programske aktivnosti so tekom svojega delovanja skozi daljše časovno obdobje z nadgradnjami uspešno realizirali dejavnosti in programe s področja mladinskega sektorja in preventivnih dejavnosti na področju socialnega varstva ter dosegli otipljive rezultate in videno prepoznavnost.

Omenimo nekaj njihovih aktualnih dejavnosti:

- Program mladinskega centra
- Program ESS+ za odpravljanje materialne prikrajšanosti v Sloveniji v obdobju 2021-2027 (deljenje trajne hrane).
- Z mladinskim delom proti prekarnosti mladih - pilotni projekt
- Večgeneracijski center Pomurja - enota
- Sharing is caring – točka souporabe
- Učna točka

3. Društvo cvenskih čehov in diklin

Kontakt: 031 666 209 in cehipadikline@gmail.com , spletna stran: www.dccd.si

Kratek opis: Društvo cvenskih čehov in diklin je prostovoljno, samostojno in neprofitno mladinsko društvo, ki deluje na področju ohranjanja starih običajev, navad in šeg, na športnem in kulturnem področju ali je kako drugače povezano s temi področji. Sedež društva je na Cvenu 49A, v gasilskem domu, kjer imajo člani tudi svoje prostore. Grb društva je rakovica, kar je tudi simbol vasi Cven, ker je bilo v vasi že nekdanje večje število »vaških jam« oziroma po domače »kamenšnic«, iz katerih so kopali gramoz, v katerih je bilo tudi veliko rib in rakov. Danes je teh jam manj, še vedno pa so v njih raki. Prav zaradi tega je šaljivi vaški grb RAKOVICA. Njihovi najbolj znani običaji so: miklavževanje, pokop fašenka, obhod sv. Lucije, florjanovo, petje podoknic (popevaje), postavljanje šrange (zapiranje)... Aktivnosti, s katerimi se ukvarjajo: pustovanje, kresovanje (vüzem), pohod k polnočki, srečanje »kelnarjev«, dan odprtih pivnic, martinovanje, ustvarjalno popoldne, silvestrovanje, pomoč sovaščanom, čistilne akcije, igranje hokeja na ledu, LAN party, pikniki, turnirji, paintball, taborjenje na Kolpi, spust po reki Muri, izleti...

Član Društva cvenskih čehov in diklin je lahko vsak, ki je doma na Cvenu, je dopolnil 15 let in ga starejši »čehi in dikline« na običaju »Florjanovo« sprejmejo med sebe. Članstvo mu preneha z zakonskim stanom.

4. Prleški študentski klub

Kontakt: 041 547 174 in info@prleski-student.si, spletna stran: www.facebook.com/prleskistudentskiklub in www.prleski-student.si

Kratek opis: Prleški študentski klub je študentska organizacija lokalne skupnosti (ŠOLS), vodena s strani mladih, ki živi in deluje za mlade. PŠK predstavlja glas in zagovarja pravice ter interese študentov občin Ljutomer, Križevci, Veržej in Razkrižje na lokalni, kakor tudi nacionalni ravni znotraj študentskega zbora Sveta ŠOLS v Študentski organizaciji Slovenije. Svoje cilje in namene uresničujejo z izvajanjem programov interesnih dejavnosti študentov na različnih področjih in opozarjanjem javnosti o študentskih problematikah. Vsak projekt, ki ga izvedejo, za njih predstavlja nov korak, poln novih izkušenj in novih znanj, ki jim bodo koristila v prihodnosti. Eden izmed njihovih pomembnejših je ŠPOR(t)HET. Kot že ime pove, gre za športno obarvan dogodek s kulinarčnim pridihom, kjer želijo mlade vzpodbuditi k aktivnejšemu preživljanju prostega časa in spoznavanju domačih dobrot naših lokalnih

kuharskih mojstrov. Njihov najstarejši projekt je Zobl žur, ki vsako leto poskrbi za dobro voljo številnih obiskovalcev, ob okusnih prleških dobrotah ter izbrani žlahtni kapljici. Zobl žur so izpeljali že več kot 50-krat. Ekipa ima v svojem dolgoročnem načrtu želi obuditi izvedbo v Ljubljani in Mariboru, v novi preobleki, ki temelji na promociji lokalne skupnosti in sodelovanju z lokalnimi ponudniki Prleških dobrot.

Druga društva, ki izvajajo projekte in aktivnosti za mlade:

5. **Kulturni športno mladinsko društvo TEMPO**
6. **Mladinski klub Pürga**
7. **Občinsko društvo prijateljev mladine Ljutomer**
8. **Turistično kulturno društvo Babinci – sekcija mladi**

UGOTAVLJANJE POTREB MLADIH

Izsledki iz srečanj z mladimi

V nadaljevanju po področjih povzemamo predloge ukrepov, ki so bili zbrani na delavnici mladih in odločevalcev v občini Ljutomer.

Zaposlovanje

Pomoč mladim pri iskanju zaposlitve in spodbujanje lokalnih delodajalcev, da odprejo več delovnih mest za mlade: študentsko delo, odprava ne enakega plačila za enako delo po regijah ter možnost izpopolnjevanja za odgovornejše funkcije.

Izobraževanje

Razvoj programov, ki pomagajo mladim pridobiti veščine, ki jih potrebujejo za uspešno karierno pot: kadrovske štipendiranje, več praktičnega usposabljanja, delavnice prikazovanja tujih uspešnih praks na tem področju in omogočanje prakse v tujini.

Stanovanjske razmere

Zagotavljanje cenovno dostopnih stanovanj in drugih oblik stanovanjskega varstva za mlade: ponudba novih neprofitnih stanovanj za mlade, oproščeno plačilo stavbnega zemljišča za mlade, subvencioniranje plačila dajatev za novogradnje, subvencija za nakup komunalno opremljene parcele za mlade družine, načrtovanje in izvedba naselja za mlade družine, subvencije za obnovo starih kmetij za kmetijske mlade prevzemnike in ustanovitev stanovanjske zadruge.

Zdravje, šport in dobro počutje

Spodbujanje zdravega življenjskega sloga in zagotavljanje dostopnih storitev za duševno zdravje, ki vključuje tudi šport in izboljšanje dostopnosti do športnih vsebin za mlade v lokalni skupnosti: priznavanje študijskih ur, mesečno disco vikend, več prostorskih možnosti uporabe prostorov za vaje mladinskih kulturnih skupin, skupen portal obveščanja z občino, posodobitev športne infrastrukture, organizirani tedenski sprehodi v naravi, trimske steze, druženje v naravi, piknik ter športne aktivnosti (kolesarjenje, hitra hoja, tek...).

Socialna varnost

Zagotavljanje socialne varnosti mladih, zlasti tistih v ranljivih situacijah, kot so brezposelni, mladi starši, mladi s posebnimi potrebami in drugi. To vključuje tudi spodbujanje socialne inkluzije mladih ter boj proti revščini in socialni izključenosti: tedenska ali mesečna srečanja mladih z znanimi psihologi in obravnavanje za mlade aktualnih tem, pomoč mladim, ki imajo težavo asocializacije, njihovo načrtno vključevanje v ciljne skupine ter odprava revščine s ciljnim akcijami.

Družbeno angažiranje

Spodbujanje mladih, da se vključujejo v lokalne skupnosti in sodelujejo pri odločanju na lokalni ravni: v komisije in odbore, angažiranje ob volitvah, srečanje mladih z občinskimi svetniki, letni sestanek mladih z županjo in ustvariti skupino mladih odločevalcev.

Mobilnost

Spodbujanje mobilnosti mladih, vključno z mednarodno mobilnostjo, izmenjavami in projekti, ki omogočajo mladim pridobivanje mednarodnih izkušenj: manj zamud z vlakom, več direktnih linij mobilnosti (npr. Kamenščak), občinski avtobus na 2 uri, kolesarska mobilnost, nove peš poti in senzorska razsvetljava.

Informiranje

Informiranje mladih v lokalnih skupnostih vključuje zagotavljanje informacij o navedenih ukrepih: mladinski portal občine Ljutomer oziroma posodobitve obstoječih strani oz. objav. Spodbujanje digitalne pismenosti in razvoj programov, ki pomagajo mladim razvijati digitalne veščine: spodbujanje digitalne inovativnosti v domačem okolju.

Kulturne dejavnosti

Spodbujanje mladih, da se udeležujejo kulturnih prireditev in dogodkov, ter razvoj programov, ki podpirajo kulturno ustvarjalnost mladih: filmske delavnice (scenarij, izdelava rekvizitov/kostumov, snemanje, igranje, avdio produkcija, montaža, izdelava plakata, napovednika in premiera v kinodvorani. Povezava z literarnim klubom. Filmske delavnice priznanih slovenskih filmskih ustvarjalcev (izdelava praktičnih efektov, maske, potek izdelave scenarija, filmska produkcija, delavnica izdelave kostumov/rekvizitov); gledališke delavnice, skeči, ki se lahko uprizarjajo po drugih občinah; delavnica humoristične gledališke improvizacije in večer, kjer mentorji nastopajo za udeležence; plesne delavnice, karaoke večeri, večeri stand upa in jazz večeri.

Trajnostni razvoj

Spodbujanje trajnostnega razvoja in ozaveščanje mladih o pomenu varovanja okolja: organiziranje čistilnih akcij, delavnice na temo zdravega načina življenja, zmanjšanja uporabe embalaže, recikliranje in spodbujanje uporabe koles kot prevoznega sredstva.

Izsledki fokusnih skupin

Izvedeni sta bili dve fokusni skupini z namenom zbrati podrobna mnenja mladih. Obeh fokusnih skupin so se udeležili različni mladi z namenom pridobiti čim bolj kvalitativne podatke in realen vpogled v potrebe različnih mladih.

Če povzamemo, sodelovali so mladi stari med 15 in 29 let, zaposleni tako za nedoločen čas, kot tudi za določen čas in tudi nezaposleni, šolajoči se mladi (prilagojen program, srednja šola in fakulteta), mladi s posebnimi potrebami ter mladi z najrazličnejšimi hobiji in interesi (gasilstvo,

poljedelstvo, kultura, ...), prostovoljci ter predstavniki različnih mladinskih organizacij. Enakomerno zastopani po spolu in glede na kraj, kjer živijo (iz blokov, hiš, vasi in mesta).

V nadaljevanju navajamo ključne izsledke zbrane iz obeh fokusnih skupin po področjih.

Mladi menijo, da **niso vsi mladi enakovredno obravnavani** po celotnem območju občine Ljutomer. Omenjeno razložijo z mnenji navedenimi v nadaljevanju: Invalidnost se ne razumeva in ne sprejema v zadostni meri, kar se kaže na primer tudi v tem, da Občina Ljutomer ne sofinancira prevoza do OŠ Cvetka Golarja, prav tako bi tam bili nujni preklopni semaforji. Manjka tudi možnost sofinanciranja zaposlitev mladih s posebnimi potrebami. Mladi brez izkušenj ne uspejo, razen v primeru če imajo poznanstva ali pa bolj v obliki dijaških oziroma študentskih del, nekateri delodajalci pa na žalost tudi spodbujajo delo preko statusa. Mladi trdijo, da je nujno, da imaš avto in vozniški izpit, drugače je težko koristiti različne stvari oziroma se udeleževati različnih aktivnosti, kaj šele dobiti zaposlitev, namreč avtobus za šolarje ne pobira ostalih potnikov, pa tudi ni dovolj povezav.

Udeleženci so soglasni, da Občina Ljutomer namenja **premalo sredstev predvsem za mlade iz slabših socialnih okolij**. Izpostavijo tudi, da **je premalo finančno dostopnih stanovanj**, tako da se mladi se ne morejo preseliti na svoje.

Na vprašanje **“Kaj potrebujete, da boste ostali v občini Ljutomer?”** odgovarjajo:

Nujne so službe in stanovanja za mlade. Mladi bi se želeli preseliti na svoje. Na voljo so samo najmanj priljubljena stanovanja oziroma sedaj več niti ta ne več. Smiselno bi bilo prenoviti stanovanja, ki so ostala npr. po odselitvi starejših v domove za starejše občane.

Pomembna se jim zdi tudi mobilnost oziroma dostopen javni prevoz.

Mladi pa opazajo tudi, da so po občini pogosto prepolni koši.

Zdi se jim pomembno, da je poskrbljeno tudi za druge mlade.

V nadaljevanju povzemamo ugotovitve s fokusnih skupin po bistvenih področjih življenja.

Zaposlovanje

Kar zadeva področja zaposlovanja, mladi pravijo, da je premalo raznolikih delovnih mest. Če že je možnost zaposlitve, je to večinoma v gostinstvu, sezonsko delo ali proizvodnja, druge zelo redko. Večinoma je nujen vozniški izpit in ni javnih prevozov oziroma povezav, da bi mladi sploh lahko prišli delat. Večina bi se se zaposlila čim bližje doma, če bi to le bilo možno. Izzivi mladih in predlogi ukrepov za spodbujanje zaposlovanja v občini:

- Povezava z delodajalci (npr. turizem v Jeruzalemu).
- Potrebne so spodbude na področju podjetništva v občini.
- Karierni sejem v Ljutomeru, kjer bi si lahko pogledali podjetja. Vezano na karierni sejem ali samostojno: Mladim je pomembno, da se predstavljajo podjetja, ki nameravajo zaposlovati, in da so podjetja odprta do novih stvari.
- Privabljanje novih podjetij v Ljutomeru.
- Spodbujanje razvoja in zaposlovanja na različnih področjih.
- Dijaškega in študentskega dela je preveč v gostinstvu, bolje bi bilo, da bi bila ponudba bolj široka.
- Problem je tudi, ker ne morejo opraviti pripravništva ali prakse.
- Izpostavljeno je bilo tudi, da nekateri mladi, kljub temu da imajo starši normalne prihodke, oni od tega ne dobijo ničesar in se jim ne zdi primerno, da so vedno merilo finančni prihodki staršev.

Izobraževanje

Tudi z vidika formalnega pridobivanja znanj smo imeli heterogeno skupino udeležencev v fokusnih skupinah: tretjina udeležencev je zaključila s šolanjem, tretjina še ni odločena ali bo nadaljevala z izobraževanjem ali ne, medtem ko tretjina želi nadaljevati izobraževanje.

Glede neformalnih izobraževanj so mnenja deljena: nekateri so obiskovali tečaj joge, kaligrafijo, tečaj masaže, vsebine na področju umetnosti in kulture, oblikovanje iz gline, preko Gasilske zveze Ljutomer (večinoma izven občine). Nekateri poročajo, da do sedaj niso imeli časa in volje. Medtem ko se tretji želijo neformalno izobraževati po dokončani šoli.

Mladim invalidnim osebam se zdi pozitivno, da Mladinski center Prlekije vabi tudi tovrstne osebe.

Izzivi mladih in predlogi ukrepov za spodbujanje izobraževanja v občini:

- Nekaterim so finančna sredstva ovira, da se ne izobražujejo. Predlagajo brezplačne ali sofinancirane tečaje.
- Sofinanciranje ali subvencioniranje različnih možnosti pridobivanja znanj.
- Želeli bi si na primer naslednja neformalna izobraževanja: tuji jeziki (nemščina), računovodstvo, kako delati z denarjem (kredit, varčevanje), življenjsko učenje (kako potekajo postopki na institucijah), kako priti do zaposlitve in kako se obnašati na razgovorih.
- Večina ne pozna različnih možnosti finančnih nagrad in spodbud za mlade. Oziroma omenijo, da finančna nagrada v naši občini ni primerljiva na primer z zneskom v nekaterih drugih občinah.

Infrastruktura

Mladi se družijo v kavarnah, igriščih, doma s kolegi ter v okviru društev. Glede druženja so nekateri mladi izpostavili, da ni prijetno, da če hodiš po mestu, te policaji včasih sprašujejo kaj delaš in te spremljajo kot da počneš kaj narobe.

Mladi pogrešajo naslednjo infrastrukturo za mlade:

- Zabavo, diskoteko, druženje, pikado, biljard. V ŠIC-u na primer moraš plačati.
- Večji prostor za najem, na primer Gasilska zveza Ljutomer bi občasno potrebovala večji prostor za izobraževanje za 20-30 ljudi. Pri čemer pa praktične vaje morajo biti na prostem. Primeren najbližji prostor je plačljiv v Ormožu ali Mariboru.
- V Bodislavcih, kjer je prostor za zaščito in reševanje ter za tabore, se vanj ne vlaga (preko občine Ljutomer). Tudi drugi bi lahko koristili ta prostor, vendar je zastarana oprema, ne skrbi se za košnjo trave.
- V občini manjka dostopnost mladim z invalidnostmi do javne infrastrukture in organizacij.

Stanovanjske razmere

Mladi so soglasni, da ni dovolj stanovanj. Za nikogar ni dovolj stanovanj. Tudi, če bi dobili zaposlitev bi verjetno odšli, ker ni dovolj stanovanj, ne za mlade in ne za ostale generacije. Če pa se že kakšno stanovanje najde, le-to ni finančno dostopno mladim, mladim družinam oziroma še posebej ne socialno šibkim mladim ali mladim invalidom. Zato sploh, če se v drugi občini ponudi dobra cena, se bodo odselili.

Nekateri mladi bodo ostali v občini, če bodo uslišani kot državljani. Medtem, ko drugi izpostavijo izzive po nekaterih lokacijah v občini, ker ni signala, ne kanalizacije, ne ulične razsvetljave, ter je elektrika zastarela. Nekateri se želijo preseliti zaradi osebnih razlogov in drugi, ker ni dovolj možnosti, podjetja oziroma zaposlitve manjkajo.

Zdravje, šport in prosti čas

Mladi kot bistveno za svoj zdrav življenjski slog ocenjujejo spanje in zdravo prehrano. V občini Ljutomer pogrešajo naslednje prostočasne aktivnosti: koncerte, kino na prostem, dober

slovenski zbor (npr. novomeški abomnamaji na primorskem), kino in predavanja za osebnostno rast. Mladi poročajo, da so za dobre aktivnosti tudi pripravljeni plačati.

Večina mladih je izpostavila, da jih športne vsebine ne zanimajo. Zakaj je temu tako, sporočajo, da jih nobene možne izbire ne pritegnejo, da je samo omejena izbira športnih panog in raje počnejo v prostem času kaj drugega - svojega. Bi jih pa pritegnilo, če bi bilo več športnih vsebin zunaj na prostem, in če ne bi bile tako drage.

Mladinsko delo in mladinsko organiziranje in participacija

Večina mladih pozna prostovoljstvo in menijo, da prostovoljno delo v občini ni dovolj cenjeno. Nekateri sicer trdijo, da ljudje kot širša javnost cenijo pomoč.

Tisti, ki se volitev in referendumov ne udeležujejo pravijo, da v tovrstne izbire nimajo zaupanja. Večine aktualno družbeno-politično dogajanje ne zanima. Če pa že, pa je to odvisno od področja oziroma koliko je tovrstna tema zaznana kot nujna. Mlade pa tudi moti, da ne pustijo novih kandidatov. Pravijo, da ni dovolj možnosti za vključevanje mladih v sprejemanje odločitev na občinski ravni, tak občutek bi imeli, če bi bili uslišani.

Glede tega ali imajo mladi dovolj možnosti za sodelovanje pri oblikovanju lokalne mladinske politike pravijo, da mladi niso interesna skupina, kljub temu, da imajo precej široko sliko in velik dostop do informacij. Menijo, da se drugim skupinam posveča bistveno več pozornosti.

Mobilnost

Nekaj mladi občasno koristijo javni prevoz, tako avtobus, kot tudi vlak. Predvsem za šolo, pa tudi za obiskovanje oddaljenih krajev. Javni prevoz, predvsem avtobus, bi koristili še pogostejše in večje število mladih, če bi bilo več povezav. Z javnim prevozom niso zadovoljni, moti jih, da so slabe povezave, postaj ni dovolj, železniška postaja pri parku ni urejena (ni stranišča in notranje čakalnice zato morajo čakati zunaj na mrzlem, avtomat ne vrača denarja), karte pa so predrage. Lokacije postajališč so vredu samo v mestu Ljutomer, v drugih krajih ne. Bolje bi bilo, če bi bilo več povezav in avtobusnih postajališč. Tudi v času počitnic je zelo malo povezav. Cenejše samo mesečne in letne karte. Mogoče bi bilo smiselno, da bi mladi imeli podoben sistem kot imajo upokojenci.

Okolju prijazna transportna sredstva: mladi predvsem hodijo, nekateri pa uporabljajo tudi kolo. Mladi trdijo, da bi veliko več uporabljali kolesa, če bi bila urejena kolesarska infrastruktura skozi Ljutomer in v smislu povezav z vasm. Trenutno so kolesarske povezave slabe in javne razsvetljave ni povsod, oboje bi bile potrebno predvsem do naslednje vasi. Zato je kolesarjenje trenutno precej nevarno. Predlagajo, da je več točk za sposojo koles, in da se redno preverja njihova tehnična brezhibnost (da niso prazne gume ipd.).

Predlog mladih: Če bi vozil kombi okrog do trgovine po občini, bi ga uporabili. Kakšen nižji prispevek ali nakup kartice za vožnjo/e bi plačali. Lahko bi na primer invalidi, starejši, brezposelni imeli brezplačno ali ceneje, zaposleni pa normalno ceno.

Informiranje

Nekateri mladi poročajo, da poznajo Novičke Občine Ljutomer, nekateri poznajo spletno stran občine Ljutomer (občasno pogledajo zgolj vloge), pogledajo Facebook in/ali Instagram Mladinskega sveta Ljutomer in/ali Mladinskega centra Prlekije. Niso pa vedeli, da na spletni strani občine Ljutomer najdejo tudi novice za mlade. Predlogi mladih glede informiranja:

- Izbira časa za posamezne dogodke naj bo bolj premišljena, saj se večkrat zgodi, da je več dogodkov na isti termin. In se zato ne izkoristijo brezplačni dogodki kot bi se lahko.
- Dogodki se naj oglašujejo prej in več. Uporablja se naj več različnih kanalov. Pomembno je, da se da na več krajev letake in plakate.
- Informacije naj bodo podane premišljeno in ne nametano. Nasplošno bi morali bolje organizirati spletne strani.

- Priporočena je uporaba poudarkov posameznih novic.
- Mladi uporabljajo predvsem naslednja socialna omrežja: Facebook, Tik tok, Instagram, Snapchat, Discord, Youtube, Whatsapp, Reddit. Za informiranje bi priporočali, da se več uporablja Instagram, občasno Facebook.
- Na spletni strani občine Ljutomer bi bilo nujno, da bi bila na vidnem mestu obvestila (na primer naredi se dodaten okvirček, ki te vodi do aktualnih obvestil) in novice za mlade, ki pa morajo biti aktualne.
- Pogosto za informiranje mladi uporabljajo tudi Prlekijo-on.net.

Rezultati check liste

Nato smo s pomočjo check liste preverjali kako bi po področjih bili posamezni ukrepi sprejeti s strani mladih. V tem delu analize je sodelovalo 13 mladih oseb, ki so bile prvotno vključene v fokusno skupino.

Zaposlovanje

Študentsko ali dijaško delo	23% da ⁵
Možnost izpopolnjevanja za odgovorne funkcije	VSI DA
Kadrovsko štipendiranje (določenega poklica)	8% da, a le primeru, če podjetje osebo res kasneje zaposli.

Izobraževanje

Usposabljanja, delavnice, izobraževanja	85% da, na različnih področjih npr.: duhovnost, kultura, umetnost.
Več praktičnega usposabljanja	VSI DA
Omogočanje prakse v tujini	92% da
Delavnice prikazovanja tujih uspešnih praks	85% da

Infrastruktura in stanovanjske razmere

Sofinanciranje nakupa invalidskih pripomočkov in naprav ter prilagoditev bivalnih prostorov	VSI DA
Ponudba novih neprofitnih stanovanj za mlade	92% da, tudi starejša stanovanja bi bila okej, a jih je treba obnoviti
Subvencioniranje ali oproščeno plačilo stavbnega zemljišča za mlade, invalide	VSI DA
Subvencioniranje plačila dajatev za novogradnje	VSI DA
Subvencija za nakup komunalno opremljene parcele za mlade družine	VSI DA
Načrtovanje in izvedba naselja za mlade družine	VSI DA
Subvencije za obnovitev stanovanja/hiše	VSI DA (npr. delo opraviš sam, material povrne občina)
Ustanovitev stanovanjske zadrage	62% da

⁵ Pri čemer bi mladi želeli, da je več možnosti na njihovem področju, kjer se formalno izobražujejo. Izrazijo pomisleke glede izkoriščanja delodajalcev te vrste dela, saj je dijaškega in študentskega dela po njihovem mnenju preveč. Nekateri delodajalci ne želijo zaposliti oseb, temveč spodbujajo mlade, da ohranjajo svoj status.

Zdravje, šport in prosti čas

Priznavanje študijskih ur v športu in kulturi, prostovoljstvu	VSI DA
Športni dogodki in rekreativne prireditve	53% da, predvsem igre na prostem, tek, druženje, rolanje, kolesarjenje...
Trimske steze	0% da
Organizirani tedenski sprehodi v naravi, druženje v naravi (piknik...) in drugih športnih aktivnosti (tek)	77% da
Delavnice na temo zdravega načina življenja, zmanjšanja uporabe embalaže, recikliranje..	46% da
Predlog: potujoča telovadnica	
Koncerti	92% da, popularne skupine (Jocker out, Raven, Polkaholiki, Nina Pušlar, Siddharta...)
Filmske delavnice (scenarij, izdelava rekvizitov/kostumov, snemanje, igranje, avdio produkcija, montaža, izdelava plakata, napovednika in premiera v kinodvorani)	46% da
Delavnice priznanih slovenskih filmskih ustvarjalcev (izdelava praktičnih efektov, maske, potek izdelave scenarija, filmska produkcija, delavnica izdelave kostumov/rekvizitov)	31% da
Gledališke delavnice in skeči, ki se lahko uprizarjajo po drugih občinah	23% da
Delavnica humoristične gledališke improvizacije in večer, kjer mentorji nastopajo za udeležence	23% da, dodatno 39% bi jih pasivno gledalo
Plesne delavnice	31% da (npr. zumba, hip hop, moderno)
Karaoke večeri	23% da, dodatno 15% bi jih pasivno gledalo
Večeri stand upa	92% da
Jazz večeri	39% da

Socialna varnost

Sofinanciranje udejstvovanja mladih iz socialno šibkih okolij v športne, kulturne in druge prostočasne dejavnosti	VSI DA
Občasna srečanja mladih z znanimi psihologi, obravnavanje za mlade aktualnih tem	92% da
Pomoč mladim, ki nimajo družbe	VSI DA

Družbeno angažiranje

Imate kakšne ideje, ki bi jih želeli realizirati in bi za to potrebovali dodatna sredstva?	69% da
Sestanki mladih z občinskimi svetniki	77% da
Pogovori mladih o viziji Občine Ljutomer in mogočih rešitvah težav mladih	92% da

Izražanje mnenje mladih v obliki mlade politične "liste"	31% da
Angažiranje ob volitvah	31% da
Predstavitve o možnostih za mlade na šolah, gimnazijah in drugod	62% da
Vključevanje mladih v komisije in odbore	46% da
Izvajanje čistilnih akcij	54% da

Mladi so predlagali naslednje:

- **Avtomat z določenimi izdelki (npr. v centru mesta za prvo pomoč).**
- **Potujoča knjižnica.**
- **Pitniki v Ljutomeru.**
- **Vsaj občasno (svetovna) kuhinja ali podobno Sočni vilici z dostopnimi cenami.**
Možnost da si vzameš hrano za s seboj, in da je na voljo zdrava hrana.

Mobilnost

Kolesarska infrastruktura	77% da
Nove peš poti	VSI DA
Več direktnih linij z avtobusom ali vlakom	VSI DA
Občinski avtobus, ki vozi na primer na 2 uri	77% da
Senzorska razsvetljava ⁶	69% da

PREDLOG UKREPOV ZA MLADE

Iz potreb mladih se oblikujejo ukrepi za mlade, ki se nanašajo na vsa prednostna področja. Navedeni so torej ključni ukrepi, ki smo jih skupaj z mladimi, prepoznali kot izredno pomembne za mlade. Pomembno je, da zasledujemo enake možnosti vseh mladih. Mladi bodo namreč lahko uspešni, če imajo dovolj ustrezne podpore in čeprav morda nekateri izhajajo iz socialno ranljivejših družin. Zato je potrebno te mlade še dodatno podpreti.

Na začetku vsakega področja na kratko navajamo, kaj je že na voljo in nato sledijo ukrepi, ki vsebujejo kratek opis ukrepa, kazalnike uspešnosti, nosilce, okvirno finančno oceno ukrepa in leto uveljavitve.

1. ZAPOSLOVANJE

Na področju zaposlovanja se že omogoča pripravništvo v občinski upravi in v javnih zavodih, mladi se zaposlujejo preko javnih del, deluje Tehnološki park – podjetniški inkubator, mladi so kot prednostni upravičenci razpisa za spodbujanje podjetništva, omogoča se študentsko delo v občinski upravi, sofinancirajo se prve zaposlitve mladih v javnih zavodih, sofinancira se počitniško delo delodajalcem v občini Ljutomer.

⁶ Bolj kot novo senzorno svetlavo si nekateri želijo, da se obstoječa popravi, da ne bliska. Želijo si, da bi ponoči bila ugasnjena. Problem je, ker nekaterim sveti v sobe, ko spijo, in to celo noč.

Karierni sejem za mlade

Opis ukrepa: na pobudo mladih se organizira karierni sejem v dopoldanskem času. Premišljeno se izbere termin⁷, ki bo omogočil osnovnošolcem (8., 9. razred) in dijakom (3., 4. letnik) iz okoliških osnovnih ter srednjih šol, premišljevanje o nadaljni poti in najbolj optimalno izbiro nadaljne izobraževalne poti. Mladim bodo skozi sejem in predstavitev lokalnih delodajalcev predstavljene karierne možnosti v lokalnem okolju. Prikazani bodo različni poklici, dobre prakse, lokalni delodajalci in podjetja. Po želji bodo potekale tudi kratke predstavitve delodajalcev na odru.

Kazalniki:

- Število mladih udeležencev kariernega sejma.
- Število nastopajočih podjetij.

Nosilci: Pomurska gospodarska zbornica, obrtna zbornica, zavodi v občini Ljutomer, občinska uprava, Urad za delo Ljutomer.

Predvideno leto uveljavitve: 2026

Coworking pisarna

Opis ukrepa: Coworkin pisarna je prostor, ki spodbuja sodelovanje, izmenjavo idej ter kreativnost, hkrati pa nudi fleksibilnost in opremo, potrebno za uspešno delo

- Število novih podjetij v občini Ljutomer.
- Število novih zaposlitev mladih oseb.

Nosilci: občinska uprava.

Kazalnik: število uporabnikov

Predvideno leto uveljavitve: 2027

2. IZOBRAŽEVANJE

Na področju izobraževanja se že sofinancira program Zveze za tehnično kulturo Slovenije – regionalnega centra Murska Sobota, zagotavlja se finančna pomoč dijakom in študentom za strokovne ekskurzije, izmenjave, prakse in druge podobne namene, omogočena je možnost opravljanja študijske prakse v občinski upravi in javnih zavodih, mladi se vključujejo v izvedbo občinskih prireditev, štipendiranje mladih za potrebe zaposlovanja v javnih zavodih, srečanja nadarjenih dijakov z Županjo, nagrade študentom za napredovanje v višji letnik in nagrade študentom za dokončanje študija, ukrep “Mladi iščejo rešitve”, izvajajo se brezplačna neformalna izobraževanja v sklopu Mladinskega centra Prlekije, Mladinskega sveta Ljutomer, Mladinsko kulturnega centra Ljutomer (MKC Ljutomer) in podobno.

Sofinanciranje kadrovskih štipendij za deficitarne poklice

Opis ukrepa: Da se v lokalnem okolju spodbudi delodajalce, ki težje dobijo deficitaren kader, k podelitvi kadrovske štipendije, se vzpostavi sofinanciranje kadrovskih štipendij za deficitarne poklice. Tako lokalna skupnost pomaga reševati stisko delodajalcev pri pridobitvi kadra.

Kazalniki:

- Število sofinanciranih štipendij.

Nosilci: občinska uprava.

Predvideno leto uveljavitve: 2027

⁷ Karierni sejem se organizira ob upoštevanju drugih dejstev, verjetno je najbolj smiselno novembra ali decembra. Na primer: v osnovnih šolah imajo 31.1. konferenco, vpisi so aprila. Medtem ko imajo dijaki konec ocenjevalnega obdobja februarja, vpisi pa potekajo februarja-marca.

3. STANOVANJSKE RAZMERE

Na področju stanovanjskih razmer se sredstva mladim namenjajo za financiranje komunalnega prispevka ob reševanju stanovanjske problematike, mladi so prednostna kategorija prosilcev za dodelitev neprofitnih stanovanj, stanovanjski krediti se priznajo kot olajšava pri določitvi plačila za vrtec.

Subvencioniranje najemnin mladim

Opis ukrepa: Kot se subvencionirajo najemnine socialno ogroženim, bi Občina Ljutomer subvencionirala najemnino mladim, ki rešujejo svoj stanovanjski problem z najetjem stanovanja.

Kazalniki:

- Število subvencij mladim

Nosilci: občinska uprava

Predvideno leto uveljavitve: 2027

4. ZDRAVJE, ŠPORT IN PROSTI ČAS

Na področju zdravja, športa in prostega časa se že izvaja: Mladim je omogočena brezplačna uporaba zunanjih športnih objektov in Doma kulture Ljutomer ter številne različne brezplačne aktivnosti Mladinskega sveta Ljutomer in Mladinskega centra Prlekije-PC NVO ter drugih organizacij.

Postavitev pitnikov (lahko koristijo vse starostne skupine)

Opis ukrepa: Mladi predlagajo postavitev pitnikov na več lokacijah v občini Ljutomer. Najbolj nujni bi bili v mestu Ljutomer, na primer na Glavnem trgu, pa tudi na točkah, kjer želimo spodbujati turizem, pohodništvo ali druge vrste rekreiranja (npr. Jeruzalem).

Kazalniki:

- Število delujočih pitnikov

Nosilci: občinska uprava.

Predvideno leto uveljavitve: 2028

5. SOCIALNA VARNOST

Na področju socialne varnosti se že izvaja možnost prevzema sveže ali trajne hrane in brezplačno informiranje, svetovanje v Mladinskega centra Prlekije-PC NVO ter druge oblike konkretne, individualne pomoči.

Sofinanciranje pridobitve voznškega izpita B kategorije za mlade, ki so socialno ogroženi

Opis ukrepa: Ko mladi iščejo zaposlitev, je eden izmed odločilnih razlogov ali si sprejet na delovno mesto tudi če imaš opravljen voznški izpit B kategorije in lasten prevoz, kar pa je za mlade velik strošek. Na področju socialne varnosti se predlaga delno pokritje stroškov pridobitve voznškega dovoljenja.

Kazalniki: število mladih, ki se jim sofinancira pridobitev voznškega izpita

*Nosilci: občinska uprava.
Predvideno leto uveljavitve: 2027*

6. DRUŽBENO ANGAŽIRANJE

Na področju družbenega angažiranja se že izvaja: Mladi participirajo v Mladinskem svetu Ljutomer in Komisiji za mladinska vprašanja. Sofinancira se Mladinski kulturni center Ljutomer, mladinske organizacije, Mladinski svet Ljutomer in Mladinski center Prlekije – PC NVO, so.p., sofinancira se Občinsko društvo prijateljev mladine Ljutomer.

Izbira naj mladega prostovoljca v občini Ljutomer

Opis ukrepa: Da se nagradi prostovoljstvo med mladimi in da se mlade spodbuja k prostovoljstvu, se letno razglasi naj mladi prostovoljec v občini Ljutomer po starostnih kategorijah.

Kazalniki:

- *Število mladih s prejetim nazivom naj mladi prostovoljec*

*Nosilci: občinska uprava, nevladne organizacije in zavodi.
Predvideno leto uveljavitve: 2026*

7. MOBILNOST

V sklopu mobilnosti se že izvajajo aktivnosti v okviru mednarodnega tedna mobilnosti.

Vzpostavitev dodatnih kolesarskih poti

Opis ukrepa: Kolesarske povezave v občini Ljutomer po določenih predelih obstajajo, vendar so povezave med različnimi vasmi slabe in posledično mladi ne kolesarijo toliko kot bi sicer. Z ukrepom dodatnih medobčinskih povezav in povezav med posameznimi vasmi se bo zagotovila večja varnost in spodbujanje bolj trajnostnih načinov prevoza.

Kazalniki: kilometri dodatnih kolesarskih poti.

*Nosilci: občinska uprava.
Predvideno leto uveljavitve: 2026*

8. INFORMIRANJE MLADIH

Do sedaj se že izvaja: rubrika za mlade, ki se nahaja na spletni strani občine “Informacije za mlade”, obveščanje mladinskih organizacij preko Mladinskega sveta Ljutomer in Mladinskega centra Prlekije-PC NVO, izdaja Novičk Občine Ljutomer, mlade se obvešča po Facebooku in Instagramu, plakatov in letakov, županja komunicira z mladimi na sestankih, e-pošti, po telefonu, Facebooku, seje občinskega sveta so javne in posnetek se objavi na spletu.

Posodobitev občinske spletne strani in informiranja o obstoječih aktivnosti (lahko koristijo vse starostne skupine)

Opis ukrepa: V občini Ljutomer poteka tekom leta precej dogodkov namenjenim mladim in njihovem preživljanju prostega časa. Spletna stran namenjena informiranju je vzpostavljena. Potrebno še je nekaj več ciljanega informiranega mladih na omrežjih, kjer so mladi največ prisotni. Posodobitev spletne strani predvsem v smislu:

- da je povezava do dogodkov jasno označena že na prvi oziroma domači strani Občine Ljutomer,
- in da je razdelek novice za mlade aktualen oziroma posodobljen.
- Uporaba Instagrama.
- Uporaba več fotografij in manj besedila.

Kazalniki:

- Večja obiskanost občinske spletne strani.

Nosilci: občinska uprava, zavodi, NVO.

Predvideno leto uveljavitve: 2026

ZAKLJUČEK

Urejanje področja mladine je dolgoročen proces, ki zajema analizo, pripravo ukrepov in njihovo načrtovanje ter izvedbo.

Strategija povzema stanje ukrepov za mlade v občini Ljutomer na področju mladinskih dejavnosti in zajema nove ukrepe in dejavnosti, ki jim bo Občina Ljutomer sledila v prihodnjih letih.

Predlog strategije za mlade v občini Ljutomer 2025-2029 je pripravil Mladinski svet Ljutomer v sodelovanju z Občino Ljutomer, mladinskimi strukturami, mladimi ter drugimi zainteresiranimi. Sprejme jo Občinski svet Občine Ljutomer.

Strategija za mlade zajema 9 ukrepov za mlade na najbolj pomembnih področjih: zaposlovanje, izobraževanje, stanovanjske razmere, zdravje, šport in prosti čas, socialna varnost, družbeno angažiranje, mobilnost ter informiranje mladih.

Občina Ljutomer bo za posamezni ukrep, v kolikor je to potrebno, pripravila ustrezno pravno podlago in od leta, v katerem se ukrep uveljavlja in nadalje zagotovila ustrezna finančna sredstva.

Posamezni ukrep se lahko nadomesti z drugim ukrepom znotraj posamezne vsebine, če v procesu proučitve potreb Občina Ljutomer skupaj z mladimi ugotovi drugačne potrebe mladih in potrebo po drugem ukrepu.

Za uresničevanje Strategije za mlade občine Ljutomer je odgovorna Občina Ljutomer, pri čemer pa je Komisija za mladinska vprašanja pomembno vključena v samo pripravo in izvedbo.

Ljutomer, december 2025